

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

ISBN: 978-625-7303-29-3

© 2018 Ketebe Kitap ve Dergi Yayıncılığı A.Ş.

ketebe.com

Ketebe Yayınları: 420

Yeryüzü Şiirleri

Yayın Yönetmeni
Furkan Çalışkan

Dizi Editörü
Aykut Ertuğrul

Editör
Elyesa Koytak

Düzeltili
Gülşen Funda
Kadir Daniş

Kapak
Harun Tan

Mizanpaj
Nilgün Sönmez

1. BASKI

Şubat 2021
İstanbul

Ketebe Yayınları
Sertifika No. 49619
Maltepe Mahallesi Fetih
Caddesi No: 6 Dk: 2
Topkapı 34010 İstanbul
Tel: 212.612 29 30
e-mail: ketebe@ketebe.com

Baskı ve Cilt
Mega Basım Yayın San. ve Tic. A.Ş.
Cihangir Mah. Güvercin Cad.
No: 3/1 Baha İş Merkezi A Blok
Kat: 2 34310 Haramidere -
Avcılar / İstanbul Sertifika No: 44452
Tel: 212.412 17 00

© **Kitabın orijinal adı: Lustra**

Eserin Türkiye hakkı AnatoliaLit Telif Ajansı aracılığıyla Ketebe Kitap ve Dergi Yayıncılığı A.Ş.'ye aittir. İzinsiz yayınlanamaz. Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir.

Lustra

EZRA POUND

TÜRKÇESİ
ELYESA KOYTAK

KETEBE

Ezra Pound

Ezra Loomis Pound. Amerika'nın kuzeybatısındaki Idaho eyaletinin Hailey kasabasında, Homer ve Isabel Pound'un tek oğlu olarak 30 Ekim 1885'te doğdu. Pennsylvania Üniversitesi'nde okudu, Grekçe ve Latince eğitimi aldı, Provençal şiirleri üzerine çalışmak için Avrupa'ya gitti. İlk şiir kitabı *A Lume Spento*'yu kendi imkanlarıyla Venedik'te 150 adet bastı. 1909'da Londra'ya yerleşti, rüştünü ispat eden kitapları *Exultations*, *Personae*, *Canzoni*, *Ripostes* ve ilk eleştiri kitabı *The Spirit of Romance* yayımlandı. 1914'te Dorothy Shakespear ile evlendi, T. S. Eliot'la tanışıp şiirlerinin edisyonunu yaptı, yazılarıyla İmajizm ve Vortisizm tartışmalarını başlattı. 1915'ten 1920'ye *Cathay*, *Lustra*, *Homage to Sextus Propertius* ve *Hugh Selwyn Mauberley* gibi etkili kitaplarını yayınladı. Bu yıllarda Londra ve Paris'te edebiyatın yanı sıra resim ve müzik çevrelerinde birçok sanatçıyla tanıştı. 1917'de ilk üç parçasını yayımladığı *Kantolar*'ı yazmaya başladı; 1968'e dek yazmaya devam ettiği bu epik şiir, 116 parça, 800 sayfa ve 23 bin mısrayı bulacaktı. 1924'te İtalya'nın Rapallo şehrine taşındı. 1925'te Olga Rudge'dan Maria adında bir kızı, bir yıl sonra eşi Dorothy'den Omar adında bir oğlu oldu. Opera ve tiyatro çalışmaları sahnelendi, radyolarda yayınlandı. 1930'larda siyasi ve edebi görüşlerini içeren *Make it New*, *Guide to Kulchur*, *ABC of Reading*, *ABC of Economics*, *Social Credit: An Impact* gibi kitaplarını yayımladı. Gazete yazıları ve radyo konuşmalarıyla savaşta Amerika'ya karşı Mussolini'nin İtalya'sını destekledi. Savaş bitince Amerikan ordusu tarafından önce Piza'daki Amerikan Askeri Disiplin Merkezi'ne, akabinde St. Elizabeth Akıl Hastanesi'ne kapatıldı. Bu süreçte *Kantolar*'ı yazmaya devam etti. 1950'li yıllarda Amerikan edebiyat çevrelerinde kendisine yönelik ilgi canlandı, birçok yazarla mektuplaştı ve eserleri tekrar yayımlandı. 1958'de, kendisini seven şair ve yazarların yürüttüğü kampanyanın da etkisiyle vatana ihanet suçlaması düştü ve hastaneden çıktı. 1 Kasım 1972'de Venedik'te öldü.

Elyesa Koytak

1989 İstanbul. Galatasaray Lisesi ve Galatasaray Üniversitesi Sosyoloji Bölümü mezunu. İstanbul Bilgi Üniversitesinde araştırma görevlisi olarak çalıştı, Boğaziçi Üniversitesinde "Deneyimin Dili: İkinci Yeni Şiirinin Toplumsal Analizi" başlıklı yüksek lisans tezini savundu. 2015-2019 arasında *Fayrap*'ın editörlüğünü yürüttü, 2017'den bu yana İstanbul Medeniyet Üniversitesi Sosyoloji Bölümünde çalışıyor. İki şiir kitabı (*Hicretsizlik*, 2015, Avangard y.; *Bütün Nehirler Bizimdir*, 2020, Ketebe y.) ve bir eleştiri-teori kitabı var (*Anlaman Kıyameti: Modern Türk Şiiri Üzerine Denemeler*, 2017, Avangard y.). Sağlık ve hukuk meslekleri, futbol ve edebiyat sosyolojisi alanlarında çalışıyor. Evli, bir oğlu, bir kızı var.

İÇİNDEKİLER

Editörün Takdimi	7
Atışma	17
Tavan Arası	18
Bahçe	19
Ortus	20
Selamlama	22
İkinci Selamlama	23
Vazife	28
Anlaşma	32
Bir Metro Durağında	33
Nisan	34
Hanımfendi	35
Kalanlar	36
Millwin Ailesi	38
Alba	40
Banyo Küveti	41
Arides	42

Karşılaşma	43
Simulacra	44
Coitus	45
Liu Ch'e	46
Devletli Efendisi İçin Yelpaze	47
Ts'ai Chi'h	48
Kitabeler	49
"İlone, Öldü Geçen Sene"	50
Papirüs	51
Atthis	52
Provincia Deserta	53
D'Orléans İmgesi	60
Bahar	61
Yaklaşan Savaş: Akteon	62
Çingene	64
Satranç Oyunu	66
Eski Musiki	68
Ve Açlık Çıkarır Kurtları Ormandan	70
Balık ve Gölgesi	72
Göl Adası	74
Çayevi	76
Phyllidula	77
Tezgahtar Kız	78
Başkasının Karısı	79
Pagani's, 8 Kasım	80
T. E. H.'in Bir Konuşmasından	
Kısaltılmış Şiir	81
Açıklamalar	83

EDİTÖRÜN TAKDİMİ

Lustra bir anafor-kitaptır. Pound'un 1913-16 yılları arasında Londra'da yazdığı bu şiirler imgeyle siyaseti, lirizmle konuşmayı, nükteyle hicvi, trubadur şarkılarıyla kübizmi, farklı kültür ve tarihleri birbirine katar, karıştırır; ancak bu anafora tek bir renk veya katman hakim olmadığı gibi, okuyanı dibine çekip boğmak yerine kendi döngüsüne katılmaya davet eder. Bu girdap modern şiirin kurucu kaynaklarından biridir.

Kitap 1916'da yayımlandığında 31 yaşında olan Pound önceki kitaplarında, yüzyıllar öncesinin Yunanca, Latince, Provençal ve İtalyanca şiirlerinden İngilizce bir eda çıkarmaya çalışmış; takdir de görmüştür. *Lustra*'daki şiirler ise bu erken gayretlerin verimlerini elden bırakmadığı gibi modern İngiliz-Amerikan şiirini alt üst edecek yenilikçi hamlelerdir. Şairin bir grup şair, ressam ve heykeltıraş arkadaşıyla başlattığı İmajizm ve akabinde Vortisizm hareketinin özünü ve özetini *Lustra*'da buluruz.

Kitaptaki şiirleri belli gruplara ayırmak mümkündür. Atışma, Tavan Arası, Bahçe, İkinci Selamlama, Vazife, Kalanlar ve Ve Açlık Çıkarır Kurtları Ormandan; avangard şiirin günümüz toplumlarındaki yerine dair temel bir şahitlik sunar. Bu dışrak şiirlerde Pound, dönemin Londra'sının vasat edebiyatının

temsilcisi ve muhafızı olan editörlere, yayıncılara, ama aynı zamanda bu vasatın alıcısı olan sonradan görmelere karşı kendini konumlandırır. Şair, toplumda sözü geçenler karşısında müdanasız ve müstağnidir. Yitik sanatçıların ve kol kola girdiği dostlarının tarafındadır. Bu şiirlerde Pound, dünyaya bir karşılık verir.

İkinci grupsa Bir Metro Durağında, Nisan, Hanımefendi, Alba, Coitus, Bahar gibi ilk bakışta lirik ve pastoral unsurların olduğu, ancak alışılmış metafor veya benzeri söz sanatlarına başvurmak yerine imge kuran şiirlerden oluşur. Bunlara 1915'te yayımlanan *Cathay*'la yankı yapan Liu Ch'e, Devletli Efendisi İçin Yelpaze, Ts'ai Chi'h ve Kitabeler de eşlik eder. Bu şiirlerde bazen erotizm bazen hüznün ve kayıp hissi hakimdir.

Üçüncü grup şiirlerse başka insanlara dair nükteli ve kinayeli bir anlatımın görüldüğü şiirlerdir. Milwinn Ailesi, Arides, Karşılaşma, Phyllidula, Tezgahtar Kız, Başkasının Karısı, Pagani's 8 Kasım bu gruptadır.

Bütün kitabı kat eden gerçekse Pound'un sürekli olarak başka şairlerle diyalog halinde olması ve başka metinlerle irtibatlar kurmasıdır. Mesela Anlaşma, Pound'un kendinden önceki büyük Amerikan şairi Walt Whitman'la hesaplaşmasıdır. Eski Musiki, bir Ortaçağ ilahisinin parodisidir. Göl Adası, Pound'un uzun süre yakın olduğu, hatta üç kış aynı evde kaldığı Yeats'in bir şiirinin parodisidir.

Ancak Pound'un başka metinlerle kurduğu irtibatların baskın özelliği parodi veya nazire değil, bir yeniden-yazma işlemidir. Kah epigraf, kah şiirin başlığı, kah şiirdeki bir mısra, kah şiirdeki bir özel isim üzerinden bunu o kadar sık yapar ki konusu kendisi olan ve kendinden başlayan bir şiiri neredeyse yoktur. *Lustra*'nın bir anaför-kitap olması da bu anlamdadır: Trubadur edebiyatı, kadim Çin şiiri, Rönesans İtalyası, antik Yunan ve Roma şairleri ve mitolojisi, 19. yüzyıl edebiyatının anıtları ve elbette Pound'un çağdaşları bu anaförü oluşturur.

“Bütün çağlar çağdaştır.” diyor Pound, 1910 tarihli *The Spirit of Romance* kitabında. Bütün çağları kendinde toplayan; kendini bir girdabın kör noktası gibi kuran şairin kendisidir elbette. Pound, çağını yazarken şiirini başka çağlardan istihraç eder. Modern şiir bir palimpsesttir; Papirüs şiirinde bunu görürüz; bütün gelenekleri yeniden yazar, yeniden yazarak harekete geçirir. Pound’un bütün bir tarihi kateden epik şiiri *Kantolar*’ın ilk parçalarını *Lustra*’dan bir sene sonra yazmaya başlaması tesadüf değildir.

İmgeye, imajizme dönelim. Bütün bu, şiirden tarihi geçirme gayretinin ortasında imge yer alır. İmge bir şeyin ifadesi, teşbihi veya temsili değil, Pound’un tabiriyle “Belli bir andaki zihinsel ve duygusal bütünlüğün kendisidir.” Burada şiir analizi yapacak yerimiz yok ama imgenin ne olduğunu anlamada belki en sağlıklı yol, imajizmin ikonik şiiri olan Bir Metro Durduğunda’yı nasıl yazdığını 1914’te *The Fortnightly Review* dergisinde yayımlanan “Vorticism” makalesinden uzun da olsa bir alıntıyla Pound’un kendisinden okumak olacak:

“Üç yıl önce Paris’te Concorde Meydanı’nda metrodan çıkmıştım, gözüme güzel bir yüz çarptı, sonra bir tane daha ve bir tane daha, derken güzel bir çocuğun yüzü, sonra yine güzel bir kadın ve bütün gün bunların bana ne ifade ettiğini anlatabilecek kelimeler bulmaya çalıştım, ama o bir anlık his kadar hoş ya da buna yaraşır bir kelime bulamadım. O akşam Raynourd Sokağı’ndan geçip eve giderken hâlâ uğraşıyordum ve birdenbire ifadeyi buldum. Kelimeleri buldum demiyorum ama bir denklem ortaya çıktı... Sözlü değil, benek benek renkler halinde bir denklem. Belli bir örgüydü bu, eğer örgü derken içinde mükerrer bir şeyi kastediyorsanız örgü de denemezdi buna. Ama bu bana göre, rengin içindeki dilin bir kelimesi, bir başlangıçtı. Renklerin müzikteki tonlara benzediği hakkındaki çocuk masallarına aşina olmadığımı kastetmiyorum. Böyle bir benzetme aslında saçmadır. Notaları sürekli olarak belli renklere tekabül ettirmeye çabalamak sembolleri dar

anlamlara sığdırmaya benzer. O akşam, Raynouard Sokağı'nda capcanlı biçimde fark ettim ki eğer bir ressam olsaydım, ya da sık sık buna benzer bir hisse kapılsaydım, ya da fırçayı elime alıp tuvalin karşısına geçseydim, sadece renklerle, renklerin düzenlenmesiyle konuşan yeni bir resim ekolü kurabilirdim... Anafor (vortex) derken kastettiğim de bundan başka bir şey değildi: Her kavram, her duygu kendini bir ilkel form içinde canlı bilince sunar... Demek ki Paris'teki o deneyimim bir resme dönüşmeliydi. Eğer renk yerine birbiriyle bağıntılı ses veya yüzeyleri algılasaydım, bunları müzikte ya da heykelde ifade etmem gerekirdi. Ama benim durumumda malzeme rengin kendisiydi; yani bilincimde uyanan ilk tam denklem buydu, bir Vortisist doğrudan malzemeyi kullanır. Vortisizm, kıvamını kaybetmemiş, işlenmemiş, ikinci bir uygulamaya maruz kalmamış olanın sanatıdır... Şiir dili tamamen bir keşif dilidir. Kötü yazılan şeylerde öteden beri imgeler süs olarak kullanılmıştır. Oysa imgecilik imgeleri süs olarak kullanmaktır. İmgenin kendisi bir konuşmadır, imge hazırlanmış dilin ötesinde bir sözdür... Süs ise yorucudur, hepsi sahtedir ve gözü açık herkes süslemeyi başarabilir... Çok eskiden bir Çinli "İnsan söyleyeceğini on iki satırda söyleyemeyecekse ağzını hiç açmasa daha iyi." demiştir. Japonlara gelince, onlar "hokku" denilen daha da kısa bir şekli geliştirmişlerdir: "Dökülen çiçek dalına geri uçuyor: Bir kelebek" Tek imgeden oluşan şiir bir üst üste getirme işlemidir, yani bir düşüncenin bir başka düşüncenin üstüne bindirilmesidir. Metroda hissettiklerimin bende bıraktığı içinden çıkılmaz durumdan kurtulmamda bu işime yaradı. Otuz satırlık bir şiir yazdım ve sonra yok ettim bu şiiri, çünkü ikinci derece bir yoğunlukta bir eserdi bu. Altı ay sonra yarısı kadar bir uzunlukta bir şiir yaptım; bir yıl sonra da "hokku"ya benzeyen işte bu cümleyi meydana getirdim. Böyle bir şiirde, insan dışsal ve nesnel bir şeyin içsel ve öznel bir şeye ok gibi saplandığı veya dönüştüğü anı tam olarak kaydetmeye çalışır."

O halde imge şairin, bizde sanıldığı gibi alakasız unsurları gülünç bir şekilde birbirine eklemesi değil, somut bir deneyimin zihinde bıraktığı işlenmemiş ve canlı hissin olduğu gibi ifadesidir. İmge aynı zamanda, deneyim yokluğunu örtmek için kullanılan süs değil, bilakis sözü her zaman daha iktisatlı, doğrudan ve yalın bir hale getirme işlemi; bir tür sehl-i mümtenidir. Bir Metro Durağında şiirinde yapraklar ve yüzler birbirinin metaforu olarak tasannu edilmemiştir. Şair iki satır arasında benzerlik kurmamıştır; “gibi” yoktur. Fakat iki canlı görüntünün, bizde leff ü neşr sanatında olduğu gibi, üst üste konulmasıyla elde edilen bir görsel anaför söz konusudur.

Pound’un öğrettiği bir diğer şey, bugüne ve bugünü konuşmak. Pound çağının şairidir, çağını bütün çağların anaförü haline getirmek istemiştir. Şiirlerin yazıldığı yıllarda patlak veren savaşı bu kitapta yer yer hissettirir. Diğer yandan, savaş çığırıklığı yapan şairleri “War Verse” ve “1915: February” şiirlerinde yerden yere vurur. Ancak nitelik bakımından zayıf bulunduğu bu iki şiiri hiçbir kitabına almamıştır.

Bu edisyonda, *Lustra*’nın İngilizce baskılarında olduğu gibi, Yunanca ve Latince ifadeleri ana metinde olduğu gibi bıraktım. Şiirlerin başka şiirler, kişiler ve olaylarla irtibatlarının izini sürmek isteyenler, hazırladığım ayrıntılı açıklamaları kitabın sonunda bulacaklar. Bu çalışmayı yaparken Pound üzerine sayısını bilmediğim kadar kaynağı gözden geçirmekle birlikte bilhassa K. K. Ruthven’in *A Guide to Ezra Pound’s Personae*, 1926 ve Hugh Kenner’in *The Pound Era* kitaplarından istifade ettiğimi söylemem gerekir.

Lustra, İngilizce konuşan dünya başta olmak üzere modern şiirin en çok okunan ve tartışılan örneklerini içermesine rağmen 105 sene sonra Türkçede ilk defa yayınlanıyor. Ancak Türk şiirine ve düşüncesine taze katkılar sunacak kadar diri bir kitaptan bahsediyoruz. Yeter ki bu anafora katılacak cesaret ve açıklıkta okuyucu olsun.

Elyesa Koytak

LUSTRUM:

**“Censorların beş yıllık görev süreleri bitince,
Halkın bütün günahları için adadıkları kurban.”**

Elementary Latin Dictionary, Charlton T. Lewis

Ed.n.. Bu bilgi, *Lustra* nın 1916'da Londra'da Elkin Mathews tarafından yapılan ilk baskısında ilk sayfada bulunur. *Lustra* kelime olarak *lustrum*'un çoğuludur. Roma'da censor denilen, nüfus ve vergi işlerini yürüten yetkililer, yeni bir idari dönem başlarken yönetimle halkın ilişkisini tazelemek için bir koyun, bir boğa, bir de domuz kurban ederdi. Sansür kelimesi, kamu ahlakından sorumlu olmasına atfen censor'dan gelir. Pound bu notla kendini, bazı şiirleri argo ve müstehcen ifadeler nedeniyle kitabın ilk baskısından çıkartan yayıncının sansüründen üstün bir yere konumlandırır ve şiirlerini adak olarak gördüğünü ima eder. *Lustra*, adaklar demektir.

V. L.

Cui dono lepidum novum libellum.'

Ed.n.: "Kime ithaf edeyim bu güzel yeni kitabımı" (Latince). Romalı şair Gaius Valerius Catullus'a (MÖ. 84-54) atfedilen bir şiirin ilk mısrasdır. Pound'un bu kitabı ithaf ettiği kişinin, o dönem Londra'da tanıştığı Brigit Patmore olduğu, bir trubadur şiirinden ilhamla Patmore'a "Vail de Lencour" (V. L.) şeklinde hitap ettiği rivayet edilir.

ATIŞMA

İnsanlar kabul edecek mi bunları?

(bu şarkıları)

Ürkek hizmetçiler gibi, bir Sentor görünce

(ya da bir bölük asker)

Çığlık çığlığa kaçıyorlar işte.

Sahici söze kucak açacaklar mı?

El değmemiş aptallıkları kaskatı.

Yalvarırım size, eleştirmen dostlarım,

Bana bir kitle vermekle uğraşmayın.

Kendi özgür soyumla buluşurum ben

Sarp kayalıklarda

Kuytu köşelerde ayak sesim yankılanır

Soğuk ışıklarda

Karanlıkta.

TAVAN ARASI

Gel, acıyalım hali vakti bizden yerinde olanlara
Gel dostum, unutma ki

 Zenginlerin uşakları olur, dostları olmaz
Bizimse dostlarımız var ve uşaklarımız yok
Gel, acıyalım evlilere ve bekarlara

Sabah güneşi küçük adımlarla giriyor
 Sırmalar saçan Pavlova gibi
Ve ben arzumla yan yanayım
Daha iyisi yoktur hayatta
 Bu serin sükunet saatinden
 Bu birlikte uyanma vaktinden

Tören kıyafetleri içinde, Samain

Duvara savrulmuş gevşek bir ipek çilesi gibi
Yürüyor parmaklık boyunca Kensington Bahçeleri'nde
Her nefeste tükeniyor
Bir çeşit duygusal kansızlık nedeniyle
Ve dört tarafını, ayak takımının
Bakımsız, gürbüz, gebermekle bitmeyen çocukları sarmış
Yeryüzünün varisleri bunlar
Doğuracağı yok artık
Can sıkıntısı pek kibar ve abartılı
Biri gelsin de konuşsun istiyor
Ve adeta korkuyor
Ben yapacağım diye o patavatsızlığı

Ne kadar uğraştım
Neler yapmadım ki onun
Ruhunu dünyaya getirmek ve
Bu unsurlara bir isim, bir birlik vermek için!

Su gibi güzel, güneş gibi güzel
İsmi yok, meskeni yok
Ne kadar uğraştım ruhunu ayırmak ve
Ona bir isim, bir varlık verebilmek için!

Elbet bağılsın sen de sınırların var
Doğmamış unsurlarla iç içesin
Ben bir akışı, bir gölgeyi sevmişim

Yalvarırım hayata gel artık
Yalvarırım “ben” demeyi öğren
Senden söz açtığımda:
Bir parça değil, bir bütünsün
Bir kısım değil, bir varlıksın

SELA MLAMA

Ey tepeden tırnağa kendini beğenmiş,
Tepeden tırnağa şükürsüz nesil,
Güneşin altında yiyip içen balıkçılar gördüm
Onları pasaklı aileleriyle gördüm
Bütün dişleriyle güldüklerini gördüm
Ve duydum kaba kahkahalarını.
Sonra ben sizden daha mutluyum
Ve onlar benden daha mutluydular
Ve balıklar gölde yüzüyor
Ve kıyafetleri bile yok

İKİNCİ SELAMLAMA

Takdir toplamıştınız kitaplarım
Çünkü yeni gelmiştim taşradan
Zamanın yirmi yıl gerisindeydim
Bundan ki hazır buldunuz kitleyi
Sizi sahiplenmiyor değilim
Siz de inkar etmeyin nesebinizi

İşte öyle duruyorlar, bir marifetleri yok
İşte, eskilerden bir iz taşımadan
Kaşınıp duruyorlar, bakın:

“Bu mu” diyorlar, “bir şairden
Beklediğimiz hayaller?”

“Hani nerede tasvir?”

“Hani başımızı döndürecek hissiyat?”

“Hayır hayır, en iyisi ilk kitabıydı.”

“Zavallı, kaybetmiş ilhamını”.

Gidin öyleyse, benim küçük çıplak ve arsız şarkılarım
Hafif adımlarla gidin
(Ya da koşarak gidin, nasıl isterseniz!)
Gidin ve dans edin çekinmeden!
Yersiz bir neşeyle gidin!
Selam verin o meymenetsizlere
Nanik yaparak selamlayın onları.

İşte zilleriniz işte konfetileriniz
Gidin ve can verin her şeye!
Can verin The Spectator'a bile
Gidin ve azgın kediler gibi mırılaysın!
Dans edince siz kızarsın yüzler
Erkeklik dansı olsun dansınız
Kibele'nin görüp geçirdiklerini anlatın!
Bahsedin Tanrıların uygunsuz hallerinden
(Bay Strachey'e anlatın bilhassa)

Eteklerini havalandırın iffet taslayanların
Dizlerinden söz açın bileklerinden
Ama, en önemlisi, başarılı insanlara gidin
Gidin ve ısrarla çalın kapılarını!
Çalışmadığınızı söyleyin onlara
Ve sonsuza dek yaşayacağınızı

VAZİFE

Gidin şarkılarım, yalnızlara ve mahrumlara
Gidin hem, çileden çıkanlara, kanunen köle edilmişlere
Ve ulaştırın onlara efendilerini hor gördüğümü
Devasa bir soğuk dalga gibi gidin
Götürün zalimleri hor gördüğümü

Gizli zulme karşı yükseltin sesinizi
Vasatlığın zorbalığına karşı konuşun
Konuşun prangalara karşı.
Sıkıntıdan patlayan burjuvalara gidin,
Kenar mahalle kadınlarına.
Gidin üstünkörü evlenene
Gidin rezaleti örtbas edilene
Gidin bahtsızca verilene
Gidin satın alınmış zevceye
Gidin miras kalan kadına.

İnce zevk sahiplerine gidin
Gidin zarif arzuları boşa çıkanlara
Gidin dünyanın donukluğu üstüne bir felaket gibi
Bütün gücünüzle gidin
Zayıf bağları güçlendirin
Ruhun yosunları ve dokunaçlarına güven getirin

Dostane bir tavırla gidin
Açık sözlülükle gidin
Gayret edin hayır ve şerle karşılaşmaya
Zulmün her türlüsüne karşı çıkın
Gidin orta yaşlarında tıkanmış,
Hevesini kaybetmiş olanlara.

Gidin baba ocağında bunalan ergenlere
Ah ne iğrençtir
Bir evin üç kuşağını bir arada görmek!
Filiz vermiş yaşlı bir ağaç gibi
Bazı dalları çürümüş ve koptu kopacak

Çıkın dışarı ve reddedin hükümleri
Kanın bu ot gibi köleliğine karşı çıkın
Karşı olun meşrutanın her türlüüne

ANLAŞMA

Senle bir anlaşma yapıyorum, Walt Whitman -
Yeterince nefret ettim senden bunca zaman
Domuz kafalı bir babası olsa da
Büyümüş bir çocuğum karşında şimdi
Arkadaş edineceğim yaşa geldim.
Sendin yeni ağacı deviren
Artık onu oyma zamanı
Özümüz bir kökümüz bir -
Ticaret başlasın ikimiz arasında.

BİR METRO DURAĞINDA

Kalabalıkta belirmesi şu yüzlerin
Islak siyah bir dalda taç yapraklar

NİSAN

Nemflerin uzuvları paramparça

Üç ruh çıkıp geldi
Ve aldı götürdü beni
Toprakta cırılçıplak
Yatan zeytin dallarına:

Parlak sis altında solgun cesetler

HANIMEFENDİ

Geçti ve çarpıntı bırakmadı damarda, şimdi
Ağaçların arasında salınan ve geçerken bir bıçak gibi
Havayı kesen, bastığı çimleri tahrik eden kadın, sürüklüyor:

Kara bulutlar altında kurşuni zeytin yaprakları

KALANLAR

**Ey ÷lkemdeki sahipsiz azınlık
Ey tutsak bakiye!**

**Siz ÷lkenin terslediđi sanatçılar
Yoldan çıkanlar, köylerde yitip gidenler,
Yalanlanan, arkadan çekıştirilenler**

**Güzellik tutkunları, aç bırakılanlar,
Sistemin kürek mahkumları
Eli kolu bağlanmışlar tahakküme karşı**

Siz kendini iki paralık etmeyenler
Başarılı bilinmek uğruna
Siz söyleyecek sözü olanlar sadece
Ve kapılıp gitmeyenler bu kısır döngüye

Siz zevk-i selim sahipleri
Bilginin sahtesine mesafeli
Siz kaynağından bizzat öğrenen
Siz nefret edilen, baskılanan, yalanlanan

Düşünün şimdi:
Fırtınaya göğüs gerdim ben
Çiğneyip aştım sürgünümü

MILLWIN AİLESİ

Cânım Millwinler Rus Balesi'ni izlemeye gitmiş
Allayıp pullamışlar tabii ince ruhlarını
Üst kata yayılırken görülmüşler
Göz alıcı yılan derileri gibi

Kıpır kıpır sanat öğrencileri
Ve titiz gözlemciler Slade'den
Hemen ön sıralarda.
Coşkulu el kol hareketleriyle
Fütüristik bir X halinde sanat öğrencileri
Huşuyla selamlamışlar Cleopatra'nın görkemini

Cânım Millwinler seyretmiş bütün bunları
Şaşkın boş bakışlarla bu konfigürasyonu yukarıdan.

Hal böyleyken neden bahsetmeyelim
Kayda değer görünüyor çünkü bize

ALBA

Vadideki zambağın solgun ve ıslak
Yaprakları kadar serin
Uzaniyor yanımda şafak sökerken

BANYO KÜVETİ

Beyaz porselenle kaplı bir banyo küveti nasılsa
Sıcak su boşaltılırken ya da soğurken
Öyledir delikanlı tutkularımızın zamanla gevşemesi
Ey benim çokça övülen ama-tamamen-yetmeyen kadını.

ARIDES

Çekingen Arides
Çirkin bir karıyla evlendi
Artık usanmıştı böyle yaşamaktan
Düşündü, hevessiz ve bezgin, hayatındaki
Diğer her şey gibi bunu da yapabilirdi

İçinden geçirdi, “Kendime bir hayrım yok,
“Bari istiyorsa o alsın beni”
Ve gitti felaketinin peşinden

KARŞILAŞMA

Yeni ahlak hakkında konuşup dururken bir yandan
Bakışlarıyla işgal etti beni
Tam gitmek için doğrulduğumda
Parmaklarının dokusu
Japon mendilleri gibiydi

Yaşı söylenmeyecek bir yaşta bu at suratlı hanımefendi
Longacre boyunca yürürken neden Swinburne mırıldanıyor?
Rengi atmış sahte deri ceketli şu küçük çocuk neden
Asmaların altındaki çamurlu suda sürünüyor?
Ve sahiden alımlı şu genç kadın Sackville Caddesi'nde
Aşıkâr yaşına rağmen tuzaklarımın
Israrla yaklaşıyor bana neden?

Çiğdem çiçeğinin yaldızlı sivri miğferi
Dikiliyor bahar havasıyla
Ölü tanrılardan hiçbir şey kalmamış
Yalnız bir şenlik kfilesi
Bir kfile ki, ey Giulio Romano
Ruhunun istirahatine yaraşır.
Dione, üstümüzde senin gecelerin

Yaprağın üstünde şebnemler
Gece kıpır kıpır şuramızda

LIU CH'E

İpeğin hışırtısı durdu
Toz duman içinde avlu
Ayak sesi duyulmuyor, yapraklar
Savrulup toplandığı yığınlarda kımıltısız
Ve altında saklıyor gönle neşe vereni:

Eşiğe tutunmuş ıslak bir yaprak

DEVLETLİ EFENDİSİ İÇİN YELPAZE

Ey beyaz ipekten yelpaze,
Ey çimen yaprağında parlayan şebnem,
Bir kenara bırakılmışsın sen de.

TS'AI CHI'H

Çeşmeye düşüyor taç yapraklar
Turuncuya çalan güllerin
Rengi çeşmenin taşına geçiyor

KİTABELER

FU-I

Fu-I yüksek tepeleri ve bulutları severdi
Ne yazık, alkolden gitti

LI PO

Li Po da sarhoş gitti
Bir ay kucaklamak isterken
Sarı Irmak'ta

“İONE, ÖLDÜ GEÇEN SENE”

Yollarında kimse yok
Yollarında kimse yok bu diyarın
Ve çiçekleri
Eğilmiş ağır başlarıyla.
Beyhude eğilmişler.
Yollarında kimse yok bu diyarın, bir zamanlar
İone yürürdü hani, şimdi yürümüyor
Ve demin biri geçmiş sanki

PAPİRÜS

İlkbahar
Çok uzun .
Gongula .

ATTHIS

Senin ince ruhun
Mutmain yetişmiş
Atthis, ey Atthis
Dudaklarına hasretim
Tomurcuk göğüslerine
Sen, kıpır kıpır
Sen, el değmemiş.

PROVINCIA DESERTA

Rochechouart'da
Tepeler üçe ayrılır
Üç vadiden geçen dolaşık yollar
Güneye ve kuzeye çıkar
Ağaçlı bir yer vardır... Gri likenler
Orada yürüdüm işte
 Anarak eski günleri.
Chalais'de
 Örme bir çardak vardır;
İhtiyar emekliler ve muhtaç kadınlar
Ağırlanır orada
 Hayırseverlik adına.

Çatı kirişlerinde sürünüp
Dikkatle gözledim
Dronne'u, zambaklarla dolu nehir yatağını.
Doğu tarafında yol uzanır
Aubeterre doğudadır,
Boşboğaz biridir yaşlı hancısı.
Oradaki yolları da bilirim:
Mareuil kuzeydoğuya gider,
Üç nimet vardır civarında
Ve yaşlı bir kadın,
Sevinir Arnaut duyunca
Seve seve kuru kıyafetler getirir.

Yürüdüm geçtim oradan da Perigord'a
Meşaleler gördüm göğe uzanan,
Kilisenin cephesine renk katan
Ve karanlıkta kaybolan kahkahalar.
Dönüp baktım nehir yatağına
 Ve yüksek binayı gördüm,
Yüksek minareleri gördüm, beyaz sütunları.
Ribeyrac'tan geçtim
 Ve Sarlat'dan,
Çürük basamakları çıktım, Croy'nın konuşmasını işittim
En Bertran'ın eski diyarını adımladım,
Narbonne'u gördüm, sonra Cahors'u ve Chalus'ü
Excideuil'ü gördüm, özenle bakılmıştı.

Dedim:

“Böyle biri yürüdü burada.

“Aslan Yürekli katledildi burada.

“Güzel şarkılar söylenirdi burada.

“Biri adımlarını hızlandırdı burada.

“Biri nefes nefese sevişti burada.”

Hautefort’dan güneye baktım

Güneydeki Montaignac’ı görmek için.

Rocafixada’da uzandım yere,

Günbatımıyla aynı hizada,

Bakırın indiğini gördüm

Dağları çınlatarak,

Tarlalar gördüm, kah solgun, kah zümrüt gibi parlak

Yüce doruklar, sıkı mahmuzlar, soğuk kaleler.

Dedim: “Eski yollar uzanıp gidiyor burada.
“Nice vadilerden geçip gitmiş adamlar
“Büyük geçitler birlikte daha yakın.”
Foix’ı gördüm kayasında, Toulouse’u gördüm ve
Arles’i çok deėiřmiř
Harap olmuř “Dorata”ı gördüm ve dedim:
“Riquier! Guido.”
 İkinci Truva’yı düşündüm,
Auvergnat’daki ucuz mekanı:

Yazı tura atan iki adam, biri kaleyi alırken
Diğeri yola düşmüş şarkılarla
 Bir kadına söylemiş şarkılarını.
Auvergne şarkıyla doğrulmuş;
 Dauphin desteklemiş onu.
“Kale Austors’a!”
 “Pieire devam etmiş şarkıya- -
“Dürüst bir adam ve sevdiceği”
 Kazanmış kadını
Kendine ayırmış onu, saklamış silahlılardan

Böyle bitiyor hikaye.
O devir geçti artık
Pieire de Maensac gitti.
Bu yollardan geçtim ben
Onları yaşar gibi düşündüm.

D'ORLÉANS İMGESİ

Caddelerde delikanlılar
Baharın ilk ışıklarıyla
Keyfince mahmuzlayınca
Atılır bindikleri kısıraklar

Öyle bir hıza ulaşırlar ki
Zırhlı toynakları vurdukça
Caddeden kıvılcımlar çıkar
Baharın ilk ışıklarıyla

BAHAR

Kidonya'da bahar ve mihmandarları
Ayva perileri su kızları
Şamatacı bir Trakya rüzgarı altında
Bu ağaçlı diyarda
Parlak tohumlar saçıyorlar
Ve her üzüm kütüğü
Işıltılarla kaplı.
Ve yaban arzu
Kara şimşek gibi düşüyor.
Ey serseri yürek
Dallar geçen yılın götürdüklerine yeniden kavuşsa da
Buhurumeryem içinde buraya gelen bahar
İnce narin bir hayalet şimdi

YAKLAŞAN SAVAŞ: AKTEON

Bir Lethe manzarası
 Ve tarlalar
Solgun ışık altında
 Altın sarısı,
Soluk tepeler
 Ve eteklerinde
Bir deniz
Granitten daha sert,
 Huzursuz, hoyrat;
Yüce şekiller
 Tanrıların hareketlerinden,
Dehşet bir görüntü;
 Derken bir ses:
“Bu Akteon,
 Altın dizçekleri olan Akteon!”

Zarif çayırlar üstünde
Çimlerin solgun çehresinde
Durmak bilmeden ilerleyen
Kadim bir halk kalabalığı
Sessiz bir alay.

ÇİNGENE

Tepede yürürken rast geldi sordu
“Kimseyi gördünüz mü bizimkilerden
Maymunları ve ayıları var hani?”
Melezlere benzemeyen
Dik duruşlu esmer delikanlı
Clermont yakınlarındaki ıslak yolda.
Rüzgar esti, yağmur başladı
Vadideki ağaçlara yerleşti sis.
Nice yollardan geçmiştim
Arles ve Beaucaire kırlarından

“Kimseyi gördünüz mü bizimkilerden?” diye sordu
Çok görmüştüm onunkilerden...
Ta Rodez’den bu yana
Vaftizci Yahya şöleninden yola
Karavanlarıyla çıkmışlardı
Ama maymun veya ayı yoktu asla

SATRAŇ OYUNU

Satranç Oyununa Dair Tutucu Bir Beyan: Bir Dizi Resim İçin Tema

Kızıl atlar, kahverengi filler, parlak vezirler
Dağılıyorlar tahtaya, düşerken renkli L şekilleri
Ulaşıp köşelere hamle yapıyorlar
 Tek bir renkte tutuyorlar hatları.
Bu tahta capcanlı ışık altında
 Şekillerde capcanlı bu taşlar
Bozup yeniden şekil veriyor hamleleri
 Kalelerin ısıll ısıll yeşili
Çatışırken vezirlerin X çizgileriyle
 Atların sıçrayışlarıyla düğümlenmiş

Yol açan, duvar ören, Y piyonlar!
Döndürün! Açığa çekin! Mat edin! Girdaba sürüklensin şah
Çarpışın, takımların hareketi, sert renklerin düz şeritleri
Önlenmiş ışıklar iş yaparken. Kaçışlar. Yeniden müsabaka.

ESKİ MUSİKİ

Zemheri zamanı geldi a canım
Avaz avaz söyle Hay Lanet.
Yağdı yağmur sıçradı çamur
Nasıl da dövüyor karayel!
Şarkını söyle: Hay Lanet

Raks etti otobüs ıslattı bizi
Ateş-i humma esir aldı cismimi
Dondu nehir söndü ciğer
Kahretsin, şarkını söyle: Hay Lanet

Hay Lanet, Hay Lanet, işte bu yüzden
Sürerim Allah'ın cezası bir merhem

Söyle hay lanet, lanet et, bağır hay lanet
Allah'ın cezası, kahrolası, LANET

VE AÇLIK ÇIKARIR KURLARI ORMANDAN

Güverteye tutunuyorum
Kesici tuzlu buzlar üzerimde
Güverteye tutunuyorum –
Sinsi çağdaş dalgalar, medeniyet, gizli medeni tuzaklar
Yavşak yayıncılar gözdağı veriyor: “Haddim olmayarak”
Bunları bunları dersem, açık zihinle konuşursam
Nefret ettiklerimden nefret ettiğimi
Dostlarıma düşkün olduğumu söylersem
Lewis’e inandığımı söylersem, geç Rodin’i zikredersem
Epstein’in taşı yontabildiğini ve Brzeska’nın
Keskisini kullanabildiğini dile getirirsem
Ya da resim yaptığını Wadsworth’ün;

Hayalarımдан yakalayacaklarmış
Maaşımdan keseceklermiş, boyun eğecekmişim riyakarlıklarına
Basın ellerindeymiş, herkesin nazarında
Edep ve nezaket için ibret olacakmışım
Hay sıçayım!
Yavşak yayıncılar gözdağı veriyor
Dostlar düşüyor mecburen, ölüyor en sevgililer.
Yaşamanın yolu bu, benim ormanım bu.

BALIK VE GÖLGESİ

Alabalık akıntıyla sürükleniyor
Suyun üstünde süzülüyor alabalığın ruhu
İncecik bir ılık levhası gibi

Alabalık gün ışııyla kıpırdıyor, parlak sığ denizde...

Balığın suya düşen
gölgesi gibi hafif
Süzüldü merdivenden geniş odaya
Esniyor uykusu üstünde henüz

“Yeni kalktım. Gözlerimde uyku var.

Gel. Uzun bir rüya gördüm.”

Ben de: “Şu orman mı?

İki bahar geçti üstümüzden.”

“Uzak değil, hayır, artık o kadar uzak değil,

Bir yer var kimsenin bilmediği

Vadide bir çayır...

Qu’ieu sui avinen,

Ieu lo sai.”

Arnaut de Mareuil zamanından

Bahsediyor olmalı diye düşündüm, “*qu’ieu sui avinen.*”

Balığın soluk yeşil suya düşen

Gölgesi gibi hafif

GÖL ADASI

Tanrım, ey Venüs, ey Merkür, hırsızların patronu,
Bana küçük bir tütün dükkanı nasip et çok geç olmadan
Küçük parlak kutular

Raflarda özenle dizilmiş olsun,
Ayıklanmış, işlenmiş, aromalı tütünler
Ve ince kıyılmış sert tütünler
Ve parlak cam kaseler içinde gevşek dokulu
parlak Virginia

Ve hassas bir terazi olsun
Ve geçerken laflamak için uğrayan yosmalar
Çene çalmak, saçlarını toplamak için uğrasınlar.

Tanrım, ey Venüs, ey Merkür, hırsızların patronu,
Bana küçük bir tütün dükkanı kirala
Ya da herhangi bir mesleğe yerleştir beni
Bu lanet yazarlıktan kurtar yeter ki
Bu işte hep bir beyne ihtiyaç duyuyor insan

ÇAYEVi

Çayevindeki kız

Eskisi gibi güzel değil

Ağustos yıpratmış onu

Öyle hevesle çıkmıyor basamakları

Evet, o da varacak orta yaşlarına

Ve çöreklerimizi getirirken saçtığı gençlik parıltısı

İlelebet kalmayacak gözlerimizde

O da varacak orta yaşlarına.

PHYLLIDULA

Phyllidula bir deri bir kemiktir ama candan sever
Bu sayede tanrılar ödüllendirmiştir onu
Fazlasıyla alır verdiği zevki
Buna da şükretmeyecekse
Din değiştirmeli

TEZGAHTAR KIZ

Duvara savrulan serçe misali
Bir an için yaslandı bana
Ve Swinburne'ün kadınlarını konuştuılar
Guido'yla buluşan çoban kızı
Ve Baudelaire'in orospularını.

BAŞKASININ KARISI

Bebeğini aldırılı çok olmamış
Gibi solgun görünüyordu

Zarif bir taş gibi güzeldi yüzü
Oymacının bıraktığı toz hâlâ üstünde

Yine de memnunum benim değil de
Senin almış olmana ilk kocasından onu

PAGANI'S, 8 KASIM

Birdenbire keşfetmek çok güzel bir Norman yosmasının gözlerinde
İyi eğitilmiş bir British Museum rehberinin gözlerini

T. E. H.'İN BİR KONUŞMASINDAN KISALTILMIŞ ŞİİR

St Eloi'nın geniş bayırında
Kum torbasından bir duvar
Gece
Dağılmış adamlar, sessizlik içinde
Karavanayı temizliyor, ateş yakıyor
Cephede bir ileri bir geri
Piccadily Caddesi'nde gibi
Karanlıkta yol açarak yürüyorlar
Perişan yatan atların arasından
Ölü bir Belçikalının üstünden.

Almanların füzeleri var. İngilizlerin yok.
Cephe gerisinde toplar, fersah fersah uzakta mahfuz
Cephe hattında kargaşa:

Zihnim bir dehliz. Bana dair düşünceler karanlık.
Hiçbir şey göstermiyor kendini. Yapacak bir şey yok devam
etmekten başka.

AÇIKLAMALAR

ATIŞMA. Şiirin asıl adı *Tenzone*, trubadur geleneğinde iki şairin aynı vezin üzere tartıştığı, bazen de birbirini tahkir ettiği, çalgı eşliğinde söylenen şiir anlamında *Tenson*'un İtalyancasıdır. Pound eski formu birebir takip etmese de, şairin modern dönemde okur kitlesiyle kurduğu, daha doğrusu kuramadığı ünsiyeti dile getirmek adına atıf yapar. Sentor derken şiirlerini Yunan mitolojisinde yarı insan yarı at şeklindeki vahşi canlıya benzetmesi de bunla alakalıdır.

TAVAN ARASI. Anna Pavlova, 1885-1931 yılları arasında yaşamış, meşhur Rus balerindir. Diğer konut biçimlerine göre mütevazı, tek kişilik ama hepsinin üstünde olan tavan arası, sanatçı ile toplum arasındaki ilişkinin metaforu olarak yorumlanabilir. Nitekim hem evlilere hem bekarlara acımak, yerleşik sosyal normların ötesinde bir konuma işaret eder.

BAHÇE. Şiirin epigrafı, Fransız şair Albert-Victor Samain'in *Au Jardin de l'Infante* (1893) kitabının açılış şiirinden alınmıştır: "Mon âme est une infante en robe de parade", yani "ruhum tören kıyafetleri içinde bir çocuk" Kensington Bahçeleri, 17. yüzyıldan bu yana Britanya kraliyet ailesinin Londra'daki ikametgahlarından biri olan Kensington Sarayı'nı çevreleyen geniş bahçelerdir. Şiirdeki kadın İngiliz aristokrasisi veya medeniyetinin metaforu olarak yorumlanmaya açıktır. Bir diğer

yorum açısı ise soylu kadın ile ayaktakımı arasındaki zıtlığın şiirle toplum ilişkisinin metaforu olmasıdır.

ORTUS. Ortus, Latince doğuş, kaynak, viladet anlamlarına gelir.

İKİNCİ SELAMLAMA. *The Spectator*, 1828'den beri yayımlanan, matbuat tarihinin en eski dergisi. 1898-1925 arasında editörlüğünü şiirde zikredilen John Strachey yürütmüştür. Pound burada derginin muhafazakar tavrını hedef alır. Benzer bir hicvi T. S. Eliot'ın "Le Directeur" şiirinde de görürüz. Telmih yapılan Kibele, antik çağda Anadolu'da kabul edilen bereket ve doğurganlık tanrıçasıdır.

ANLAŞMA. Walt Whitman, modern İngiliz-Amerikan şiirinin kurucu isimlerinden biri (1819-1892). Whitman'ın epik yönelimi ve konuşmaya yatkın vezni Pound'u da etkilemiştir. "Yeni ağaç", Whitman'ın geleneksel iambik vezni kırarak şiiri günlük hayata ve sıradan insana açan yenilikçiliğini ifade eder. Ancak Pound'un şiiri çok daha kozmopolit bir kültürel sermayeye yaslanır. 1909 tarihli bir yazısında, daha köklü ve incelikli bir kültüre sahip gördüğü Avrupa için geride bıraktığı Amerika ile Whitman'ı özdeş tutmuştur: "O (Whitman) Amerika'nın kendisi. Tiksinç denecek kadar kaba, ancak Amerika bu zaten. Kendi zamanıyla yankı yapan bir mağara gibi. İğrenç." 1913'te yazılan bu şiirde nefretinin aradan geçen dört senede dengelendiğini görüyoruz.

BİR METRO DURAĞINDA. Şiirin 1913'te *Poetry* dergisinde yayımlanan ilk şekli esas alınmıştır. Sonraki baskılarda ifadeler arasında fazla boşluklar bulunmaz.

NİSAN. Şiirin epigrafi ("Nemflerin uzuvları paramparça") aslında Latince'dir: "Nympharum membra disjecta". Romalı şair Ovidius'un (MÖ. 43 – MS. 17), *Dönüşümler* adlı eserinde Kral Pentheus'un, şarap tanrısı Dionysos'un emri altındaki mainaslar (esrik periler) tarafından parçalanarak öldürülmesine telmihtir. "Disjecta membra" aynı zamanda eski elyazmalar-

rının “kopuk parçaları” anlamında kullanılan bir terimdir. 1913’te yazılan şiirin son satırındaki imgeden yola çıkarak, Pound’un yaklaşan büyük savaşın tahribatını haber verdiği; dahası şiiri, yıkılma eşiğine gelen Batı medeniyetinden kalma bir “kopuk parça” olarak tasarladığı söylenebilir.

HANIMEFENDİ. 13. yüzyılın İtalyan şairi Guido Cavalcanti’nin sevdiği kadını melek gibi tasvir ederek yücelten “Chi è questa che vèn” (“Kim bu gelen”) şiirinden mülhendir. Pound bu şiirin aslına sadık bir tercümesini 1911 tarihli *Canzoni* kitabında yayınlamıştır.

KALANLAR. 1913’te *Poetry* dergisinde ilk defa yayınlandığında şiirin adı “Lustra I” idi.

MILWINN AİLESİ. İlk “Lustra II” adıyla yayınlanan şiir, aşına olmadıkları bale gösterisini seyretmeye gelen sonradan görme Milwinn ailesiyle Londra’nın Gower Caddesi’ndeki Slade Güzel Sanatlar Okulu’ndan gelen öğretmen ve öğrenciler arasında bir tezat kurar. *Cleopatra*, dönemin Rus Balesi’nin bir gösterisidir.

ALBA. Alba, Latince beyaz anlamına gelir. Alba’nın aynı zamanda özel isim olmasından yola çıkarak şiirin adı Beyza olarak düşünülebilir.

ARIDES. Kurumuş (Latince). Şiirde özel isim olarak geçer. Çirkin karı unsuru, ilerleyen sayfalarda “Phyllidula” şiirinde de vardır.

SIMULACRA. Simulacra, Latince benzer, taklit, suret anlamına gelen simulacrum kelimesinin çoğuludur. Dolayısıyla şiirin adı için Sûretler denebilir. Longacre ve Sackville, Londra’nın merkezinde iki caddedir. Algernon Charles Swinburne (1837-1909) İngiliz şair; vezin ve ahengi öne koymuş, yaşarken çok sevilmiş ancak kısa sürede unutulmuştur.

COITUS. Coitus, Latince cimâ anlamına gelir. Guilio Romano 16. yüzyılda yaşamış İtalyan bir ressamdır. Mantova şehrinde

Te Sarayı'nda bir bölüm olan Sala di Amore e Psiche, yani Aşk ve Ruh Salonu'ndaki erotik freskleriyle bilinir. Aşk ile Ruh (Cupid et Psyche), Ovidius'un *Dönüşümler*'indeki bir hikayedir. Dione, Yunan mitolojisinde Zeus'un sevgilisi ve Afrodit'in annesidir. Aynı zamanda, nisanın ilk günleri bahar ayininde okunan "Pervigilium Veneris" ("Venüs'ün Nöbeti") şiirinde aşk getiren tanrıça olarak geçer. Pound cinsel birleşmeyi doğa ile kültür unsurlarını yan yana koyarak işler.

LIU CH'E. Liu Zhe, Kadim Çin'de Han hanedanlığının yedinci hükümdarı Wudi (MÖ. 157 – 87). Bu şiir, sanatçı bir tarafı da olan hükümdarın gözdesini kaybetmesi üzerine yazdığı bir şiirden mülhemdir. Bu ve devamındaki üç şiiri Pound, Herbert Giles'in 1901 tarihli *A History Of Chinese Literature* kitabından istihraç etmiştir. Ayrıca bu şiirler Pound'un *Cathay* üzerine çalıştığı 1914 yazında yayımlanmıştır.

DEVLETLİ EFENDİSİ İÇİN YELPAZE. Han hükümdarı Cheng'in (MÖ. 51 – 7) bir gözdesi olan Ban Jieyu'dan mülhemdir.

TS'AI CHI'H. Cao Zhi, Doğu Han hanedanlığının prensi ve şairi (MS. 192 – 232).

KİTABELER. Fu-I, Çinli şair (MS. 555 – 639). Li Po, Çinli şair (MS. 701 – 762). Pound, Li Po'nun şiirlerini *Cathay*'da çevirmiştir. Sarı Irmak ya da Altın Nehir (Çincesi Huang He), kadim Çin medeniyetinin beşiğidir; Çin'in en uzun ikinci, dünyanın en uzun altıncı nehridir.

"İONE. ÖLDÜ GEÇEN SENE" Ione, eski Yunanca'da menekşe anlamına gelir. Şiirde kime işaret ettiği noktasında iki yorum vardır: Pound'un övgüyle andığı İngiliz şair Walter Savage Landor (1775 – 1864) ilk şiirlerinde sevdiği kadından Ione adıyla bahseder. Pound'un şiirin başlığını tırnak içinde yazması bu yorumu güçlendirir. Diğer ihtimalse, sahne adı Ione olan Fransız dansçı Jeanne Heyse'in 1912'de 19 yaşındayken intihar etmesine atıf yapar.

PAPİRÜS. MÖ. 6. yüzyılda yaşamış antik Yunan şairi Sapfo'ya atfedilen yazma parçalarından mülhemdir. Gongula'nın anlamına dair kesin bir bilgi yoktur; bazı yorumcular antik Yunancada bu kelimenin bir kadın ismi olduğunu, hatta bir Afrodit rahibesi olan Sapfo'nun bir öğrencisinin adı olduğunu yazmıştır.

ATTHIS. Yine Sapfo'ya atfedilen ve Atthis adlı bir kadına yazılmış şiirden mülhemdir. Pound bu şiirden iki sene önce, 1914'te yayımladığı *Des Imagistes (İmgeciler)* antolojisine Sapfo'nun şiirinin Richard Aldington tarafından yapılan çevirisini almıştır.

PROVINCIA DESERTA. Latince metruk vilayet anlamına gelir. Pound'un 1912 yazında Güney Fransa'da Ortaçağ trubadur ozanlarının izinde yürüyerek yaptığı yolculuğu anlatır. Rochecouart, Chalais, Montagnac ve Hautefort, 12. yüzyıl şairi Bertran de Born'un senyörlük yaptığı bölgedeki yer isimleridir. Mareuil ve Ribeyrac, sırasıyla Arnaut de Mareuil ve Arnaut Daniel adlı yine 12. yüzyıl ozanlarının yaşadığı yerlerdir. Excideuil, ozan Giraut de Borneil'in doğduğu yerdir. Chalus, Üçüncü Haçlı Seferi'yle bilinen İngiltere kralı Aslan Yürekli Richard'ın öldüğü yerdir. Dorata, Toulouse'daki La Daurade kilisesidir. "Riquier", Provensal dilinde yazan son trubadurlardan Guiraut de Riquier'i (1230 – 1292); "Guido" yeni tarzda yazan ilk İtalyan şairlerden Floransalı Guido Cavalcanti'yi (1255- 1300) işaret eder. Pound bu iki şairin Toulouse'da buluştuğunu ve böylece trubadur geleneğinin Provence'dan Toskana'ya nakledildiğini ima etmektedir. "Yazı tura atan iki adam"dan Austors de Maensac babalarından kalan kaleyi alırken, kardeşi Pieire de Maensac şiiri üstlenmiştir. Pieire daha sonra Bernard de Tierci adlı senyörün karısına şiirler yazmış, kadını kaçırmış, bunun üzerine Tierci adamlarıyla gelip kaleyi kuşatsa da başarılı olamamıştır. Pound "İkinci Truva" derken bu olayı kasteder.

D'ORLÉANS İMGESİ. Fransız şair Charles D'Orléans (1394-1465). Şu şiirinden mülhemdir: "Jeunes amoureux nouveaux / En la nouvelle saison / Par les rues, sans raison / Chevauchent faisant les sauts / / Et font saillir des carreaux / Le feu, comme de charbon / Jeunes amoureux nouveaux / En la nouvelle saison."

BAHAR. MÖ. 6. yüzyılda yaşamış antik Yunan şairi İbikos'un bir şiirinden mülhemdir. Şiiri 1926'da *Personae* kitabına alırken Pound, Yunanca asıl şiirden epigraf eklemiştir: "ëri men hai te kydônai" ("Kidonya baharında"). Kidonya, Girit'in kuzey doğusundaki bir şehrin adıdır.

YAKLAŞAN SAVAŞ: AKTEON. Akteon Yunan mitolojisinde bir avcıdır. Ormanda Artemis'i yıkanırken seyretmiş, ceza olarak geyiğe dönüştürülmüş ve kendi köpekleri tarafından parçalanmıştır. Ovidius'un *Dönüşümler*'inde de geçen hikayeye telmihle Pound, şiirin yayınlandığı 1915'te bütün şiddetini hissettiren savaşa işaret eder. İlk satırda geçen Lethe, kelime olarak nisyan anlamına geldiği gibi Yunan mitolojisinde ölümler diyarındaki unutmaya nehrinin adıdır.

ÇİNGENE. Şiir Pound'un Güney Fransa'da trubadur geleneği izinde yolculuk yaparken yaşadığı bir anlık karşılaşmanın hikayesidir. Clermont, Arles, Beaucaire ve Rodez şairin güzergahındaki yerlerdir. Vaftizci Yahya bayramı 23 Haziran'da kutlanır.

ESKİ MÜSİKİ. 13. yüzyıldan kalma bir kilise ilahisinin ("Summer is icumen in", Türkçesi "Yaz geldi") parodisidir. Pound yaz yerine kıştan bahsettiği gibi, eski şarkıdaki neşeli kuş seslerinin yerine laneti ("Goddamn!") koyar. Ortaçağ İngilizcesini taklit ederken otobüs diyerek çağını yazmayı sürdürür.

VE AÇLIK ÇIKARIR KURTLARI ORMANDAN. Şiirin asıl adı Fransız şair François Villon'un (1431-1463) "Necessité fait gens mesprendre / Et faim saillir les loups des boys" mısraların-

dandır (“Mecburiyet hataya sürükler insanı / Ve açlık çıkarır kurtları ormandan”). Pound yayıncılara ateş püskürürken o yıllarda, 1914-15’te Vortisizm hareketinde kol kola girdiği dostlarını savunur: Romancı ve ressam Wyndham Lewis (1882-1957), heykeltıraş Jacob Epstein (1880-1959), heykeltıraş Henri-Gaudier-Brzeska (1891-1915) ve ressam Edward Wadsworth (1889-1949).

BALIK VE GÖLGESİ. Arnaut de Mareuil, kendini “yakışıklı” olarak niteleyen trubadur şairi. “Qu’ieu sui avinen, Ieu lo sai”, onun şiirindendir: “Yakışıklı olduğumu biliyorum” Pound, kızın rüyasıyla balığın gölgesi arasında bir müteakabiliyet kuruyor.

GÖL ADASI. William Butler Yeats’in (1865-1939) erken dönem şiiri “The Lake Isle of Innisfree” (“Innisfree’de Göl Adası”) şiirinin sevecen bir parodisidir. Pound 1913’ten itibaren üç kış boyunca Yeats’in yanında kalmış ve sekreterliğini yapmıştır.

PHYLLIDULA. Voltaire’in şiirlerinde geçen Philis’ten mülhem bir özel isim.

TEZGAHTAR KIZ. Pound burada daha önceki şiirlerinde zikrettiği şairlerin kadınlarla ilişkisi üzerine sohbet eden kadınlardan bahsediyor.

PAGANI’S, 8 KASIM. Londra’da bulunan Pagani’s restoranı dönemin sanatçı ve yazarlarının uğrak yeri idi. Fransa’nın kuzey batısındaki Normandiya bölgesinde yaşayanlara Norman dendiği gibi aslen “kuzeyli” demektir. Pound iki kadın arasındaki toplumsal zıtlığı aşan bir bakışı ima ediyor.

T. E. H.’İN BİR KONUŞMASINDAN KISALTILMIŞ ŞİİR. Thomas Ernest Hulme (1883-1917), İngiliz felsefeci ve şair. St Eloi, Belçika’da küçük bir köydür ve savaşta şiddetli muharebelere sahne olmuştur. Piccadilly, Londra’da bir cadde.

LUSTRA

EZRA POUND

"*Lustra* bir anafor-kitaptır. Pound'un 1913-16 yılları arasında Londra'da yazdığı bu şiirler imgeyle siyaseti, lirizmle konuşmayı, nükteyle hicvi, trubadur şarkılarıyla kübizmi, farklı kültür ve tarihleri birbirine katar, karıştırır; ancak bu anafora tek bir renk veya katman hakim olmadığı gibi, okuyanı dibine çekip boğmak yerine kendi döngüsüne katılmaya davet eder. Bu girdap modern şiirin kurucu kaynaklarından biridir."

KTMB	LUSTRA EZRA POUND	 9 786257 303293
KİTAP NO 420	DİZİ ADI YERYÜZÜ ŞİİRLERİ	33 TL KDV'den muaftr